

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**Základní škola a mateřská škola Lesonice,
okres Třebíč, příspěvková organizace**

Cesta za poznáním

Základní škola a mateřská škola Lesonice 1, 675 44

Ředitel: Mgr. Petra Řepová, Ph.D.

Zpracoval: Vladimíra Foralová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021

Schváleno na Pedagogické radě 24. 8. 2021

Č.j.179/2021

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2. CHARAKTERISTIKA MŠ	5
2. 1. VELIKOST ŠKOLY, POČTY TŘÍD	5
2. 2. CHARAKTER BUDOVY, OKOLÍ ŠKOLY	5
3. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ	6
3. 1. VZDĚLÁVÁNÍ	6
3. 2. VĚCNÉ PODMÍNKY	6
3. 3. ŽIVOTOSPRAVA	7
3. 4. PODMÍNKY PSYCHOSOCIÁLNÍ	7
3. 5. PODMÍNKY ORGANIZAČNÍ	8
3. 6. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	9
- navrhuje a organizuje kulturní akce	10
3. 7. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	11
3. 8. 1. SPOLUÚČÁST RODIČŮ	11
3. 8. 2. SPOLUPRÁCE SE ZŠ A DALŠÍMI ORGANIZACEMI	12
3. 9. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3. 10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	14
3. 11. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	16
4. 1. VNITŘNÍ UPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY A JEDNOTLIVÝCH TŘÍD	16
4. 2. USPOŘÁDÁNÍ DNE	17
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	17
5. 2. HLAVNÍ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	19
5. 3. DĚTEM JE POSKYTOVÁNO	19
5. 4. ORGANIZAČNÍ FORMY VÝUKY	19
5. 5. METODY VÝUKY	20
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	20
7. EVALUACE	28
7. 1. EVALUAČNÍ SYSTÉM	28
7. 2. PRAVIDLA EVALUACE	29
7. 3. EVALUAČNÍ ČINNOSTI – VYHODNOCENÍ	29
7. 4. ČASOVÝ PLÁN	30

Přílohy:.....	32
Příloha č. 1 (Rozvíjené kompetence v MŠ).....	32
Příloha č. 2 (Rozvoj gramotností v MŠ).....	34
Příloha č. 3 (Se Sokolem do života)	41
Příloha č.4 (Minimální preventivní program).....	45
Příloha č.5 (Plán logopedické prevence)	50

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a mateřská škola Lesonice, okres Třebíč, příspěvková organizace

Adresa školy: Lesonice 1, 675 44

Budova MŠ: Lesonice 161, 675 44

Telefon: ZŠ Lesonice: 601 326 095
MŠ Lesonice: 601 326 096

E-mail: zs.lesonice@seznam.cz
vladka.lesonice@seznam.cz

Právní forma: příspěvková organizace IČO: 70 885 745

Zřizovatel: obec Lesonice
Lesonice 117, 675 44
obec@lesonice.cz

Typ MŠ: celodenní, dvoutrídni škola

Kapacita školy: 28 dětí

Provozní doba školy: 6:00 – 16:00

Ředitel: Mgr. Petra Řepová, Ph.D.

Zpracovala: Vladimíra Foralová

2. CHARAKTERISTIKA MŠ

2. 1. VELIKOST ŠKOLY, POČTY TŘÍD

Základní škola a mateřská škola v Lesonicích je od 1. 1. 2001 právním subjektem s ředitelstvím v ZŠ. Od 1. 9. 2020 je školou dvoutrídni, s maximální kapacitou 28 dětí, s celodenním provozem od 6.00h do 16.00h. Děti jsou rozděleny do třídy podle věku, v I. oddělení jsou vzdělávány předškolní děti a děti 4- 5 leté, ve II. oddělení, kde je třída menší, jsou děti mladší 2 - 4 leté. Děti se z obou tříd společně setkávají na zahradě nebo i při odpoledních činnostech. Zřizovatelem je OÚ Lesonice.

2. 2. CHARAKTER BUDOVY, OKOLÍ ŠKOLY

Mateřská škola je samostatná budova v klidné části na okraji vesnice. Usazení školy v přírodním rámci nabízí rozmanité aktivity v přírodě nebo na zahradě, která obklopuje budovu a je nově zrekonstruovaná v přírodním stylu. V celé zahradě se daří luční květině – kopretině, proto i naše logo zahrady je KOPRETINOVÁ. Škola tak nabízí dětem i rodičům přátelské prostředí a kvalitní předškolní vzdělávání.

Budova MŠ i hospodářská část prošla celkovou rekonstrukcí a modernizací. Z jednotřídní školy se stala škola dvoutrídni, což předškolním dětem nabízí kvalitnější přípravu na vstup do základní školy. Mladší děti se mohou lépe adaptovat a mají prostor ke svým individuálním potřebám v menším kolektivu.

U hlavního vstupu školy se nachází šatna učitelek a sklad. Šatnou dětí se přichází do třídy předškolních a starších dětí. V zadní části budovy v menší třídě jsou děti mladší. Do sociální místnosti chodí přes druhou třídu, je však zajištěna bezpečnost dospělého zaměstnance.

Na třídu navazuje kuchyňka, kde se vydává oběd a svačiny. Třídy jsou světlé, prostorné, barevně vymalované. Děti mají dostatek prostoru pro hry a pohybové činnosti. Nový nábytek je sestaven tak, aby byly hračky výškově dostupné pro děti. Rovněž stolky a židle jsou sestaveny podle potřeb dětí.

Budova mateřské školy je spojená chodbou s hospodářskou budovou, kterou tvoří kuchyň, školní jídelna pro ZŠ, prádelna, kancelář vedoucí jídelny, ve sklepní části vodárna, sklady a kotelná.

3. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ

3. 1. VZDĚLÁVÁNÍ

- Vzdělávací činnost je založena na:
  - metodách přímých zážitků dětí
  - využívání dětské zvědavosti a potřeby objevovat
  - vedení dětí k individuální i skupinové práci
  - probuzení aktivního zájmu dítěte o činnosti
  - zapojení se aktivně do činností
  - naslouchání
  - experimentování
  - odvaze ukázat, co se dítě naučilo, co už zvládne a dokáže
  - vlastním tvořivém myšlení
  - nových nápadech, jak dospět k cíli
  - pomoci a radě učitelky, která však nepředkládá hotové návody, ale snaží se dítě nasměrovat vhodným postupem
- Kladné stránky školy:
  - zájem učitelek o styl práce v MŠ
  - výhodné umístění budovy MŠ, přírodní zahrada součástí školy, možnost vycházek do okolí a lesa, pozorování rozmanitosti přírody ve všech ročních obdobích
  - dobrá spolupráce s rodiči a se ZŠ

3. 2. VĚCNÉ PODMÍNKY

Třídy jsou prostorné, světlé, vyhovují nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem. Všechny prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídají počtu dětí a jejich věku. Hračky jsou postupně obnovovány a doplňovány, jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samy brát. Jsou stanovena pravidla jejich uložení. Lůžka odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná. Postupně se dokupují novější typy - dřevěné. Výtvarný a pracovní materiál mohou samostatně využívat. Dětské práce jsou přístupné dětem i jejich rodičům v portfoliích, poličce v šatně, výstavce na stolku nebo na nástěnce v šatně. Děti se podílejí na výzdobě celé budovy, k tomu slouží nástěnky, sítě, okna. Ve třídě jsou k dispozici barevné odpadkové koše na ekologické třídění odpadu. Prostor na

zahradě a herní prvky umožňují dětem rozmanité pohybové aktivity a přispívají k rozvoji pohybových dovedností. Přírodní ráz zahrady (záhonky, bylinková zahrádka, hmyzí hotel, motýlí záhonek, vrbový tunel...) vede děti k sounáležitosti a k upevnění vztahů k přírodě. Zahrada je vybavena zahradním domkem, pískovištěm, houpačkami, skluzavkou... Odpočinek, stín a místo k občerstvení poskytují jehličnaté, listnaté stromy a posezení na lavičkách nebo posezení U dvanácti měsíčků. Hračky jsou uschovány ve skladu hraček.

3. 3. ŽIVOTOSPRAVA

V MŠ je dětem připravována plnohodnotná a vyvážená strava ve vlastní kuchyni. Jídelníček je sestavován v souladu s výživovými normami a požadavky „spotřebního koše.“

Zásady stolování:

- rozlišení pracovních a jídelních stolů ubrusem nebo vázičkou
- základní hygienické požadavky – umyté ruce, čistota při stolování
- správné uchopení lžice a příborů
- dítě se nenutí do jídla, ale citlivým přístupem je k jídlu motivováno
- dítě má dostatečný časový prostor

V denním režimu je respektována doba mezi jídly: 2,5 – 3 hod. intervaly. Svačiny jsou organizovány společně, děti se samy obsluhují. Pitný režim je dodržován (konvice se dvěma nápoji je dětem přístupná po celý den).

Rámcově je dán režim dne, který je flexibilní, je dodržován s přihlédnutím k dané situaci a individuálním potřebám dítěte. V denním režimu je dbáno na střídání činností, psychické a fyzické zátěže a odpočinku. S přihlédnutím na povětrnostní podmínky se dodržuje potřebná doba na pobyt venku. Rovněž odpoledne za příznivého počasí je umožněn dětem pobyt na zahradě do jejich rozchodu.

Odpočinek a spánek dětí je organizován s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí od 12.30 do 14.00. Dětem, které nespí, jsou poté nabídnuty klidové činnosti – knihy, časopisy, pracovní listy, skládky....

3. 4. PODMÍNKY PSYCHOSOCIÁLNÍ

Prostředí v mateřské škole je uzpůsobeno tak, aby se v něm děti i dospělí cítily dobře, spokojeně a bezpečně. Proto se snažíme navodit příjemné a přátelské prostředí s pohodovou atmosférou. Ve vztazích je důležitá vzájemná důvěra a podpora.

Je umožněna dětem volnost a svoboda v rozhodování s dodržováním základních stanovených pravidel chování. Nově příchozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí.

Děti jsou vedeny k odpovědnosti a spolupráci, jednat na bázi partnerství.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, dbáno na střídání činností, zátěže a odpočinku, otužování dětí větráním, pohybovou aktivitou venku.

Děti nejsou zatěžovány spěchem ani nadměrnou náročností prováděných činností. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou a jinými organizacemi v obci.

3. 5. PODMÍNKY ORGANIZAČNÍ

Denní režim

Denní program je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí tak, aby měly dostatek času a prostoru. Je dbáno na soukromí dětí, jsou vytvořeny vhodné podmínky a vybavení.

Činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě. Režimové požadavky vycházejí z potřeb dětí a stanovený denní režim může být upraven v případě výletů, divadelních a filmových představení pro děti, akcí pro děti, rodiče, apod., závazné je: doba podávání jídla, pitný režim, pobyt venku, odpočinek.

Denní řád I. třídy, STARŠÍ DĚTI

6:30 – 8:45 – ranní hry a činnosti s určitým cílem, plnění kompetencí, gramotnosti – matematická gramotnost, rozvoj řeči, sociální gramotnost, hrubá a jemná motorika, sebeobsluha, pohybové aktivity, individuální péče, svačina

8:45 – 9:15 – ranní kruh – děti jsou svolány do kruhu motivační říkankou, pozdraví se a seznámí se s programem dne. Jsou zařazovány dechová a artikulační cvičení v rámci logopedické prevence, děti se učí naslouchat druhému, respektovat určitá daná pravidla. Dobu řízené činnosti učitelka přizpůsobuje koncentraci, pozornosti a zájmu dětí. Na závěr proběhne zhodnocení – sebehodnocení, vedení k zodpovědnosti.

9:15 – 9:30 – příprava na pohyb venku

9:30 – 11:30 – pobyt venku, pohybové aktivity na zahradě, hry na hřišti a v lese

11:30 – 12:00 – oběd

12:00 – 12:30 – příprava na odpolední odpočinek

12:30 – 14:00 – odpolední odpočinek – věkové a individuální odlišnosti délky odpočinku, respektování individuálních potřeb dítěte

14:00 – 16:00 – odpolední hry s určitým cílem, pohybové aktivity na zahradě

Začátek povinného předškolního vzdělávání je určen v časovém rozmezí čtyř hodin – 8:00 h. – 12:00 h.

Denní řád II. třídy, MLADŠÍ DĚTI

6:30 – 8:30 – ranní hry a činnosti s určitým cílem, plnění kompetencí, gramotnosti – matematická gramotnost, rozvoj řeči, sociální gramotnost, hrubá a jemná motorika, sebeobsluha, pohybové aktivity, individuální péče, svačina

8:30 – 9:00 – ranní kruh – děti jsou svolány do kruhu motivační říkankou, pozdraví se a seznámí se s programem dne. Jsou zařazovány dechová a artikulační cvičení v rámci logopedické prevence, děti se učí naslouchat druhému, respektovat určitá daná pravidla. Dobu řízené činnosti učitelka přizpůsobuje koncentraci, pozornosti a zájmu dětí. Na závěr proběhne zhodnocení – sebehodnocení, vedení k zodpovědnosti.

9:00 – 9:15 – příprava na pohyb venku

9:15 – 11:15 – pobyt venku, pohybové aktivity na zahradě, hry na hřišti a v lese

11:15 – 11:50 – oběd

11:50 – 12:30 – příprava na odpolední odpočinek

12:30 – 14:00 – odpolední odpočinek – věkové a individuální odlišnosti délky odpočinku, respektování individuálních potřeb dítěte

14:00 – 16:00 – odpolední hry s určitým cílem, pohybové aktivity na zahradě

Několikrát v týdnu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Je dbáno na soukromí dětí, jsou vytvořeny vhodné materiální podmínky, pokud potřebují, mají možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Vybavení je dostatečné, plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých nebo velkých skupinách.

3. 6. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřskou školu řídí ředitel ZŠ a MŠ, v MŠ je pověřena vedením vedoucí učitelka. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny (pracovní náplně zaměstnanců).

Všichni zaměstnanci jsou vedeni k uvědomění, že o tom, jak se bude dítě v mateřské škole cítit, rozhoduje kvalita vzájemných vztahů všech, kteří se na vzdělávání podílejí.

Pro pedagogické pracovníky jsou v režimu školy zařazeny pedagogické porady. Na spolupráci s rodiči se podílejí všichni zaměstnanci dle potřeb školy a plánovaných akcí.

Vedoucí učitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy týmu. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci – plnění klíčových kompetencí.

Informační systém v MŠ mezi pedagogy a provozními zaměstnanci:

Operativně každý den (vždy dle potřeb a naléhavosti).

Mezi MŠ a ZŠ: využíváme telefonního spojení, elektronickou poštu, osobní kontakt dle potřeby, vzájemné návštěvy, pedagogické i provozní porady.

V naší mateřské škole vládne mezi zaměstnanci příjemná atmosféra založená na důvěře a vzájemné toleranci, všechny pracovnice se aktivně účastní všech akcí, které pořádáme. Všichni zaměstnanci pracují jako tým, rodiče se mohou aktivně spolupodílet na akcích a s MŠ spolupracovat.

Pedagogická pracovnice zastoupená vedením MŠ:

- konzultační dny s rodiči - dle domluvy
- zodpovídá za veškeré pomůcky, výtvarný materiál
- navrhuje plán práce, ŠVP, kontroluje Třídní vzdělávací programy ve třídách, vypracovává výroční zprávy, režim dne, optimální pracovní dobu
- dbá na udržování kontaktů s rodiči, ZŠ, obcí
- podílí se na pořádání kulturních programů
- zúčastňuje se seminářů dalšího vzdělávání učitelů
- obstarává materiál pro Zpravodaj obce, webové stránky pro veřejnost
- obstarává nákup hraček a pomůcek
- navrhuje a organizuje kulturní akce

Učitelky MŠ:

- podílejí se na tvorbě ŠVP a Třídního vzdělávacího plánu
- výzdoba třídy, šatny, týdenní přípravy
- prezentace a výzdoba na veřejných místech v obci
- pomoc při akcích školy
- další vzdělávání uč.
- obstarává nákup hraček a pomůcek
- navrhuje a organizuje kulturní akce

3. 7. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Předškolní vzdělávání zajišťují čtyři pedagogičtí pracovníci s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Jednají a chovají se profesionálním způsobem. Podle možností a podmínek je zajištěno překrývání učitelek, alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Ředitel podporuje profesionalizaci. Každý zaměstnanec má svoje vymezená pravidla ve svých pracovních náplních.

Provoz stravovacího zařízení zajišťuje vedoucí školní jídelny a kuchařka. Úklid MŠ zajišťuje školnice na zkrácený úvazek.

Vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá účastí na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků pořádaných Pedagogickým centrem Education Třebíč, Vysočina Education Jihlava, NIDV Jihlava, internetovými nabídkami a studiem časopisů a literatury pro oblast předškolního vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni v kurzu první pomoci a v kurzu logopedické prevence.

Mateřská škola spolupracuje se speciálními pedagogy a logopedickými odborníky.

3. 8. 1. SPOLUÚČÁST RODIČŮ

MŠ podporuje rodinnou výchovu a nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání dětí:

- usilujeme o vytváření dobrých vztahů mezi školou a rodinou na základě partnerství, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, respektu a důvěry
- umožňujeme rodičům postupnou adaptaci dítěte na prostředí školy
- sledujeme potřeby jednotlivých rodin a snažíme se jim vycházet vstříc
- jednáme s každým rodičem individuálně, chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost
- pořádáme informativní rodičovská setkání, kde jsou seznámeni se Školním řádem, jejich právy a povinnostmi, se ŠVP
- rodičům dáváme příležitost účastnit se společných akcí a drobných pomocných prací
- pravidelně informujeme o pokrocích a chování dítěte v MŠ v oblasti sebeobsluhy, sociální dovednosti, rozvíjení v oblasti matematických představ, jazykových znalostí a dovedností
- rodiče vyplňují jedenkrát ročně dotazník o spokojenosti, kde mohou vyjádřit své námítky a přání, v šatně je k dispozici stále schránka pro případné připomínky
- navrhujeme konzultaci u odborných institucí – SPC, PPP, LOGOPEDIE apod.

Ze strany rodičů:

- doprovází dítě ráno do školy a předávají ho přímo učitelce
- poskytují pravdivé informace o zdravotním stavu dítěte
- v dohodnutém čase si dítě z MŠ vyzvedávají
- čtou informace na nástěnkách, v emailu, účastní se akcí
- dbají o zdraví, čistotu a péči svého dítěte

3. 8. 2. SPOLUPRÁCE SE ZŠ A DALŠÍMI ORGANIZACEMI

- vytváření podmínek pro plynulý přechod předškoláků do ZŠ – návštěvy v ZŠ
- četba pohádkových knih dětem v MŠ před odpoledním odpočinkem žáky ZŠ
- společné akce – podzimní průvod, zahradní slavnost na konci školního roku
- nabízení odborné literatury rodičům k tématu školní zralosti
- společné návštěvy kulturních akcí, venkovních pohybových aktivit, výletu
- nepravidelné návštěvy - využití tělocvičny v ZŠ
- vzájemná konzultace učitelky MŠ s řed. ZŠ před zápisem do ZŠ
- hledání pokladu – úkoly a trasu pro malé děti připraví žáci ZŠ na základě předešlé domluvy učitelek
- výměna dětí ze ZŠ do MŠ na konci školního roku a naopak - Škola naruby
- organizace STŘED – preventivní program
- spolupráce s Lesy ČR – Den stromu
- spolupráce s mysliveckým sdružením – pomoc se sběrem podzimních plodů, krmení zvěře v zimním období, pomoc při sázení stromků, netradiční vycházky do okolí
- spolupráce s hasičskými organizacemi – Lesonice, Mor. Budějovice
- spolupráce s Městskou policií Moravské Budějovice – dopravní hřiště
- canisterapie – ukázka výcviku psů
- spolupráce se seniorkami – tvořivé dílny, výzdoba dětských prací v lesnickém muzeu

3. 9. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou jejich případné problémy řešeny zohledňováním potřeb, schopností i dovedností těchto dětí. Výběr jednotlivých činností je přizpůsobován tak, aby vždy maximálně vyhovoval jejich specifickým potřebám a celkovým možnostem. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Je výrazně uplatňovaný individuální přístup. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpurnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

- Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola **plán pedagogické podpory dítěte**.
- Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.
- Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních potřeb dítěte.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení PPP poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola zákonného zástupce dítěte a všechny pedagogické pracovníky, podílející se na provádění tohoto plánu.
- Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

- IVP zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte.
- IVP je závazným dokumentem. Vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice.
- IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření
- IVP dále obsahuje jméno pracovníka PPP, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.
- Škola seznámí s IVP všechny pedagogy a současně zákonného zástupce dítěte, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými PO ve škole

- Do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami lze zapojit i další subjekty.
- Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření osvědčují, patří např. pravidelná a systematická individuální péče ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, častější kontrola, apod...

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3. 10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí v mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

3. 11. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Učitelé ve třídě, kde jsou zařazeny také děti od dvou do tří let, jsou stabilní, mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Učitelé se v přímé pedagogické činnosti v maximální možné míře překrývají. Velký důraz klademe na vytvoření podmínek pro adaptaci. Pro příchod dětí ve věku od dvou do tří let nemáme stanovenou pevnou hodinu, vždy se domlouváme s rodiči individuálně, tak, aby dítěti nebyl pobyt v mateřské škole uměle prodlužován (to znamená, že pokud rodič pracuje od 9 hodin, může dítě vodit před 9. hodinou, nemusí být v mateřské škole již např. do 8 hodin). Přitom platí pravidla pro pravidelnost a včasné omlouvání nepřítomnosti dítěte. Režim dne dvouletých dětí jsme upravili s ohledem na jejich potřeby. Dobu stravování máme prodlouženou dle potřeby těchto dětí. Největší prostor věnujeme volné hře dětí. Pro pobyt venku nejčastěji využíváme přilehlou zahradu. Děti mají dostatek času na odpočinek.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Při vzdělávání dvouletých dětí usilujeme o naplňování těchto priorit:

- Úzce spolupracovat s rodinou a vytvořit podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole.
- Individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale nepřetěžovat je, nepoškodit je fyzicky a psychicky.
- Vytvořit pevné základy pro postupné osamotňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji jeho osobnosti.

Záměry:

- Podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost, rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti dětí, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.
- Rozvíjet duševní pohodu dítěte, psychickou zdatnost a odolnost, rozvíjet řeč, city, vůli, kreativitu.
- Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti, k dospělému.
- Vybavovat dostatečným množstvím hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. VNITŘNÍ UPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY A JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 let do zpravidla 6 let a pro děti s odloženou školní docházkou. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, je pro něj docházka povinná.

Do MŠ se může přijmout i dítě na dobu určitou - zkušební dobu 3 měsíců, a to, do jaké míry bude dítě schopno přizpůsobit se podmínkám MŠ.

Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a orientuje se, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí pro své celoživotní vzdělávání.

Do mateřské školy patří dítě pouze zdravé, učitelky mají právo v zájmu zachování zdraví ostatních dětí, nepřijmout do školky děti nachlazené či s jiným infekčním onemocněním. Rodiče jsou povinni hlásit důležité údaje o zdravotním stavu dítěte.

Dítě by mělo mít osvojena základní hygienická pravidla.

Rodiče by měly nahlásit změny v osobních datech dítěte, změny v telefonickém spojení na rodiče, změnu zdravotní pojišťovny dítěte. Rodiče by měly oznámit škole předem známou nepřítomnost dítěte. Není-li nepřítomnost předem známa, omluví dítě neprodleně.

Otázky stravování projednává rodič s vedoucí školní jídelny. Rodiče mají možnost bezhotovostní platby přes účet.

Zápis dětí je vyhlášen v souladu s platnou legislativou. Kritéria jsou každoročně vytvořena a rodičům zveřejněna na webových stránkách školy a v šatně školy.

Provoz mateřské školy začíná v 6.00h. a končí v 16.00h. Dle potřeby rodičů je možné operativně dobu příchodu upravit. Pro děti s povinnou předškolní docházkou je stanovena doba od 8h do 12h.

Děti jsou rozděleny do třídy podle věku. V I. oddělení jsou vzdělávány předškolní děti a děti 4- 5 leté, ve II. oddělení, kde je třída menší, jsou děti mladší 2 - 4 leté. Zároveň se děti z obou tříd společně setkávají na zahradě nebo i při odpoledních činnostech.

Podle možností a podmínek je zajištěno překrývání učitelek, alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Nadstandardní aktivity, akce – Příloha ŠVP.

4. 2. USPOŘÁDÁNÍ DNE

Respektuje právo dětí na vlastní spontánní aktivity, využití situací, podnět a nabídku. V době odpoledního odpočinku sdružuje spící a nespící děti do skupin. Děti, které neusnou, po kratším odpočinku na lehátku, dodržují pravidla odpoledního klidu a neruší spící děti. Jsou jim nabízeny klidové činnosti – prohlížení knih, časopisů, vyplňování pracovních listů, skládačky atd.

Spolupráce s PPP

MŠ rovněž spolupracuje s PPP v Moravských Budějovicích, která vyšetřuje děti pro odklad školní docházky, která vyplývá z fyzické nebo psychické nevyzrálости dítěte vzhledem k věku předškoláka.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme se SPC v Jihlavě.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5. 1. FILOZOFIE ŠKOLY

„Pro děti chceme být pravou oporou, dobrým příkladem, spolehlivým rádcem, veselým kamarádem a láskyplnou náručí.“

Děti se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání **CESTA ZA POZNÁNÍM**, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

V tomto vzdělávacím programu budou skřítky v rolích dětských průvodců. Provedou je světem poznání hravou formou a individuálním láskyplným a respektujícím přístupem.

Hlavní činností naší školy je **HRA**. Prostřednictvím ní poznává samo sebe i svět kolem a vytváří si základy, na kterých bude stavět po celý svůj pozdější život.

Náš vzdělávací program je zaměřen na všestranný rozvoj dítěte a na rozvoj předčtenářské a matematické pregramotnosti, na tělesné a pohybové zdatnosti a na osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví a rozvíjení sociální citlivosti. Maximálně usilujeme, aby děti v průběhu projektu prožívaly radost, veselí, pociťovaly sounáležitost s ostatními, pochopily stále trvající propojení člověka s přírodou a naučily se vážit si života ve všech jeho formách.

Vzdělávací záměr ŠVP : Hlavním záměrem naší mateřské školy je vést dítě k samostatnosti, zdravému sebevědomí, komunikaci, osvojení si pracovat na určitém cíli formou hry, zábavných a motivovaných činností a formou vlastního prožitku.

Usilujeme o to, abychom vytvořili dítěti klidné, bezpečné, podnětné, motivující prostředí, kde převládá klidná atmosféra a zázemí. Respektujeme osobnost každého dítěte, dbáme na jeho harmonický rozvoj, klademe důraz na psychologické aspekty vývoje a bereme na ně zřetel. Dítě je pro nás rovnocenným partnerem.

Naše kroky míří k tomu vychovávat z každého dítěte samostatného, zdravě sebevědomého člověka.

Jednotlivá témata v praxi nejsou pevně ohraničena. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v MŠ. Jsou dostatečně široká, vycházejí z přirozeného života kolem nás. Podtémata obsahují návrhy námětů pro nabídku vzdělávacích činností pro děti, tyto návrhy si učitelky dále rozpracovávají. Zvolené názvy jsou však pouze pracovní verze – učitelky si je nazvou dle svého uvážení podle toho, jaký zvolí obsah a motivaci.

Vzhledem k tomu, že jsme dvoutřídní mateřská škola, záměry a výstupy si učitelky v integrovaných blocích podrobněji rozpracovávají v Třídním vzdělávacím plánu. Témata jsou většinou týdenního charakteru, ale mohou se prodloužit nebo v případě potřeby změnit z důvodu nečekané situace (např. nemoc kamaráda, výlet).

Součástí je provázanost environmentálního vzdělávání s problematikou zdraví a zdravého životního stylu, bezpečnosti dětí a prevencí sociálně patologických jevů (viz. příloha).

Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami, zájmem a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Bereme v úvahu, že každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby a rozvíjí se svým tempem.

Denní součástí naší pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci. Vnímáme celou osobnost dítěte a získáváme je ke spolupráci, předáváme nové poznatky a vedeme je k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. U každého dítěte hledáme vlastní vzdělávací postupy. Výsledkem musí být pohoda a prožitek dětí, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu u nás v mateřské škole.

5. 2. HLAVNÍ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- rozvíjení dítěte a jeho schopností učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

5. 3. DĚTEM JE POSKYTOVÁNO

- dostatek času na prozkoumání prostředí
- příležitost učit se způsobem, který vyhovuje stylu každého dítěte
- (rychlost, délka učení, podíl aktivity a pasivity při učení)
- příležitost vybírat si, kterých činností se chtějí účastnit
- místo, kde mohou veřejně vystavit svou práci
- ocenění a pozitivní hodnocení osobní aktivity dítěte

5. 4. ORGANIZAČNÍ FORMY VÝUKY

- **Prostředí**

Podnětné prostředí, které se snažíme modernizovat a vybavovat moderním vybavením.

- **Kooperativní učení**

Je postaveno na spolupráci dětí při řešení společných problémů a situací. Učí děti si rozdělovat role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat a pomáhat si.

- **Prožitkové a experimentální učení**

Dítě se učí na základě prožitku, experimentu a zkušeností. Je to způsob učení, který je dítěti vlastní a pro dítě přirozený.

- **Integrované učení hrou a činností**

Dítěti je vzdělávací obsah nabízen v přirozených souvislostech, vztazích a vazbách.

- **Učení se dětí navzájem od sebe, učení se nápodobou.**

- **Sebehodnocení**

Děti jsou vedeny k tomu, aby si samy vyhodnocovaly rozsah a významnost učení, hodnotily své úspěchy i neúspěchy, navrhovaly cesty ke zlepšení, praktikujeme hlavně v ranním kruhu.

- **Situační učení**

Je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné a praktické ukázky životních situací tak, aby se dítě učilo poznatkům a dovednostem v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl.

- **Rozdělení rolí mezi pedagoga a dítě (řízené a otevřené - volnější formy práce).**

5. 5. METODY VÝUKY

Výběr metod volíme podle individuálních a věkových zvláštností dětí:

- metody slovní (vyprávění, vysvětlování, čtení, recitace, dialogický rozhovor)
- metody názorně demonstrační (předvádění a pozorování – pokusy, exkurze, instruktáž)
- metody dovednostně praktické (napodobování, manipulování, laborování a experimentování.)

Těmito metodami vytváříme u dětí dovednosti.

Zařazujeme i metody moderní (výuka podporovaná počítačem, výuka dramatem, individuálním přístupem).

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsah vzdělávání je rozvržen do pěti tematických celků, integrovaných bloků. Tyto bloky si dále rozpracovávají učitelky v Třídních vzdělávacích programech, kde si je podrobněji rozpracovávají. Velkou roli hraje lokalita, do které je MŠ vsazena a školní zahrada, z které děti čerpají mnoho znalostí a přímých zkušeností.

Skřítek v každé třídě nabízí každý týden téma, které děti motivuje a hlavního tematického celku se nějakým způsobem dotýká. Děti poznají podle jeho pokrývky na hlavě, čemu se budou nejvíce zabývat.

Děti budou objevovat, poznávat, tvořit, hrát si, plnit úkoly ze všech pěti oblastí výchovně vzdělávací práce předškolní výchovy. Pomocníkem a kamarádem v tomto programu je jejich kamarád skřítek.

Celoroční program je zaměřený na utváření základů klíčových kompetencí předškolního dítěte.

Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje dětí, jejich potřebami, zájmem a pedagogickým záměrem. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Bereme v úvahu, že každé dítě má právo být jiné, má jiné potřeby a rozvíjí se svým tempem. Denní součástí naší pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímáme celou osobnost dítěte a získáváme je ke spolupráci, předáváme nové poznatky a vedeme je k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. U každého dítěte hledáme vlastní vzdělávací postupy. Výsledkem musí být pohoda a prožitek dětí,

jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu u nás v mateřské škole. Naše kroky míří k tomu vychovávat z každého dítěte samostatného, zdravě sebevědomého člověka.

Dítě a jeho tělo – oblast biologická – poznávání lidského těla, podpora tělesné a pohybové zdatnosti, zdravý růst a výživa, sebeobsluha

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická – podpora duševní pohody, rozvoj poznávacích procesů, myšlení, řeč, intelektu

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální – vztahy dítěte k jiným dětem a dospělým, vzájemná komunikace, spolupráce

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní – svět kultury a umění, společenské, morální a estetické hodnoty

Dítě a svět – oblast environmentální – poznatky o světě, o jeho dění, vývoji a změně, vliv člověka na životní prostředí.

INTEGROVANÉ BLOKY

1. **Skřítek kamarád**

Charakteristika integrovaného bloku:

Skřítek kamarád - symbolizuje kamarádství a plnohodnotné mezilidské vztahy založené na vzájemné úctě a respektu, navazování a udržování přátelství, budování pohodového a bezpečného společenského prostředí ve třídě. Základem morálky mezi lidmi je koncepce dobra. Mravní výchova je celoživotní proces, jehož základy se pokládají v dětství a dospívání, a směřuje k výchově charakteru a vůle a vychovanosti člověka. V mateřské škole si klademe za cíl rozvíjet elementární mravní jednání na návykovém základě (pravidla slušného chování) a pěstování schopnosti empatie.

Návrhy témat:

- Já a moji kamarádi
- Já a písnička
- Já a moje rodina
- Já a moje hračka
- Já a povolání

Dílčí cíle, záměry:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností, verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, uvědomění si vlastní identity, sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
- získání relativní citové samostatnosti, schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů ve vztahu k druhým lidem – v rodině, v mateřské škole
- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, vnímat hodnoty
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity
- vést rozhovor, naslouchat druhým, ptát se
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech – konstruktivních, výtvarných, hudebních, dramatických, pohybových i ve slovních výpovědích
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno- odloučit se na určitou dobu od rodiny
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si svou samostatnost zaujímat vlastní názory a postoje
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky
- navazovat kontakty s dospělými komunikovat s ním, respektovat ho
- dodržovat dohodnutá a stanovená pravidla vzájemného soužití
- spolupracovat s ostatními -vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a pohybových činností- zazpívat píseň, rozlišovat rytmus, zacházet s dětskými hudebními nástroji
- dodržovat pravidla her a jiných činností
- uplatňovat návyky společenského chování – zdravit, mluvit, až druhý dohovoří, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky navzájem se respektovat
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě
- všimnout si změn a dění ve svém okolí
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké a přínosné, využitelné pro další učení

2. Skřítek přírodovědec

Charakteristika integrovaného bloku:

Výhodou naší mateřské školy je, že umožňuje bezprostřední soužití s přírodou, která nás obklopuje. Během celého roku tak pozorujeme a prožíváme její proměny. Školní zahrada v přírodním stylu je rozlehlá, členitá, osázená stromy (okrasnými i ovocnými), bylinkovou spirálou, nabízí i možnosti zakládání zahrádek. Nedaleko školy se nachází obora, poznáváme v ní různé ekosystémy. Environmentální výchova v mateřské škole má těžiště v elementárním poznávání životního prostředí (zejména přírody), v utváření vztahů k němu i v rozvíjení základních dovedností a návyků péče o životní prostředí. Děti jsou seznamovány se vzájemnou podmíněností živé a neživé přírody, vztahů lidské činnosti a jejich produktů a přírody, při pochopení těchto souvislostí by měly být vedeny k odpovědnosti přírodu chránit.

Návrh činností:

- Přírodní jevy a děje (počasí, roční období, změny v přírodě)
- Dary podzimu
- V rostlinné říši – kytky
- Vitamíny – ovoce a zelenina
- Máme rádi zvířata
- V ZOO
- Domácí zvířata
- Koloběh vody v přírodě
- Pole – louka – rybník – les

Dílčí cíle, záměry:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností
- v oblasti hrubé i jemné motoriky- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, poslouchání, vytváření pojmů, vyjadřování) -rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k ostatním
- vytváření prosociálních postojů – sociální citlivost, tolerance, respekt
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví, co mu škodí, neohrožovat druhého
- zvládnout základní pohybové činnosti a dovednosti, prostorovou orientaci
- běžné způsoby pohybu v různém prostředí – zvládat překážky, užívat náčiní, pohybovat se ve skupině dětí
- ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s předměty denní potřeby, s výt. materiálem – nůžkami, modelovací hmotou....
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat a všímat si nového
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem
- zorganizovat hru
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své myšlenky a představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik – tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- pomáhat pečovat o okolní prostředí- starat se o rostliny, chránit přírodu v okolí, živé tvory...

3. Skřítek cestovatel

Charakteristika integrovaného bloku:

Skřítek cestovatel seznamuje děti se světem v širších souvislostech – počínaje nejbližším okolím, naší republikou, světadílech i k planetě Zemi. Zařazujeme také aktivity na téma dopravy, bezpečného chování v silničním provozu.

Návrhy témat:

- Věci kolem nás
- Děti, pozor, červená – doprava
- Naše Země kulatá
- Modrá planeta – zdravá planeta chráníme ji
- Slunce a vesmír
- Všechny děti světa
- Moje vesnice

Záměry, dílčí cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech- abeceda, čísla
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání citění a prožívání
- rozvoj kooperativních dovedností
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k ostatním
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění,
- vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s předměty denní potřeby, s výt. materiálem
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech – konstruktivních, výtvarných, hudebních, dramatických, pohybových i ve slovních
- sluchově rozlišit začáteční slabiky a hlásky ve slovech
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- učit se nová slova, aktivně je používat
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- nalézat nová řešení
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky – slovně, výtvarně, hudebně, dramatickou improvizací, pohybem
- spolupracovat s ostatními
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se chránit
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný a pestrý- svět přírody i lidí – kultury, národy, planeta Země, vesmír

4. Skřítek sportovec a všeználek

Charakteristika integrovaného bloku:

U dětí podporujeme zdravé rozvíjení tělesné zdatnosti, pohybové i manipulační dovednosti a vedeme je ke zdravým životním návykům. Dětem nabízíme činnosti lokomoční pohybové, manipulační, zdravotně zaměřené cvičení, psychomotorické hry, současně v nich budujeme sportovní fair play chování. Naše škola je součástí projektu SE SOKOLEM DO ŽIVOTA. Nedílnou součástí tvoří činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a aktivity směřující k ochraně zdraví a vytváření zdravých životních návyků, stejně jako činnosti směřující

k prevenci úrazů. Nezapomínáme ani na aktivity relaxační, odpočinkové, které zajišťují zdravou atmosféru a pohodu prostředí.

Skřítek všeználek pomáhá obracet pozornost k vlastnímu prožitku v knihách (emoce, nálady, dojmy) a následnému sebevyjádření. Dokáže také podněcovat dětskou představivost a fantazii.

Jednou z priorit naší mateřské školy je rozvíjení předčtenářské gramotnosti dětí. Rádi bychom v dětech probudili zájem o psanou podobu jazyka, o knihy a „čtení“. Ve třídách jsou k dispozici čtenářské koutky, máme svoji knihovnu. Navštěvujeme i místní knihovnu. Mezi „čtenářské“ aktivity pro děti patří: Prohlížení knih, čtení formou „malovaného čtení“ a předčítání. Neodmyslitelnou součástí jsou pro děti pohádky. Dále cílená práce s textem: rozvíjíme u dětí pozornost, schopnost porozumět slyšenému, vyprávění, popis (s obrázky i bez nich). Jazyková výchova (hry se slovy, rozvoj slovní zásoby). Posilujeme intelektové schopnosti práce s obraznými symboly a dovednosti: zrakové a sluchové vnímání, grafomotoriku.

Návrh činností:

- Moje tělo a zdraví
- Sporty
- Moje oblíbená kniha
- Hrajeme si – učíme se
- Cvičíme a zpíváme
- Věci kolem nás
- Pohádky
- Hrajeme si na školu

Záměry, dílčí cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností vedoucí k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, poslouchání, vytváření pojmů, vyjadřování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla, orgány, znát jejich funkce, o vývoji těla, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím a pohybem

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- učit se z paměti krátké texty
- sledovat a vyprávět pohádku, příběh, popsat situaci
- utvořit rým, poznat synonyma, homonyma, antonyma
- poznat některá písmena, číslice
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu...
- uvědomovat si své limity a možnosti
- soustředit se na činnost a její dokončení Zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami a věcmi denní potřeby, s knížkami
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své myšlenky a představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik – tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností – umět zazpívat píseň, sledovat a rozlišovat rytmus
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují

5. Skřítek radovánek

Charakteristika integrovaného bloku:

Během celého roku se v mateřské škole setkáváme s různými příležitostmi k radovánkám. Toto aktuální dění se promítá i do vzdělávací nabídky, děti jsou seznamovány s lidovými tradicemi, zvyky, světem národní kultury a hodnot. Posilujeme mezilidské vztahy, těšíme se z hezkých a příjemných prožitků, kultivujeme vnímání, podporujeme osobní pohodu i pohodu prostředí.

Návrh témat:

- Posvícení
- Svatý Martin
- Halloween, dušičky
- Adventní čas
- Vánoce
- Divadla a koncerty
- Masopust
- Velikonoce
- Den dětí
- Loučení s předškoláky

Záměry, dílčí cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů

- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, dojmy a prožitky vyjádřit
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, ke kultuře a umění, dovednosti tyto vztahy vyjadřovat a projevovat
- vytváření povědomí o širším přírodním, kulturními technickém prostředí, o jejich rozmanitosti a proměnách

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zachovávat správné držení těla
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- projevovat, co cítí, svoje osobní přání
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, setkávat se s uměním
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vnímat umělecké a kulturné podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, hudební představení a hodnotit svoje zážitky
- všimnout si změn a dění v okolí
- mít povědomí o širším společenském a kulturním prostředí v okolí dítěte

Doplňující programy a projekty:

projekt se zaměřením na logopedickou prevenci:

Pověz mi a poslouchej, ničeho se nelekej, všechno hravě zvládneme, správně mluvit budeme (spolupráce se speciálním logopedem).

projekt se zaměřením na tělesnou a pohybovou zdatnost:

SE SOKOLEM DO ŽIVOTA

7. EVALUACE

7.1. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole, které nám poskytují zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický a komplexní proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, podle předem připraveného plánu.

Sledujeme:

- Naplňování cílů školního programu
- Soulad ŠVP TVP s RVP PV
- Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Kvalitu podmínek vzdělávání
- Kvalitu práce pedagogů
- Výsledky vzdělávání – pedagogická diagnostika

7. 2. PRAVIDLA EVALUACE

- **Předmět evaluace**

Práce a činnosti, které s dětmi provádíme.

Reakce a chování dětí i celé skupiny.

Individuální rozvoj, relativní posun dítěte i celé skupiny.

Vývoj kvality pedagogické práce učitelek.

Věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace řízení MŠ, personální, pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů.

Soulad týdenních rozpracovaných témat se školním programem a RVP PV.

- **Formy a metody (způsob provedení)**

- Rozhovor, diskuze, pozorování.
- Hospitace, rozbor dokumentace školy.
- Analýza dětských prací, diagnostika dětí.
- Kontrolní činnost ředitelky školy a jí pověřené vedoucí učitelky.
- Pedagogické porady, dotazníky –postoje rodičů, anketa.

7. 3. EVALUAČNÍ ČINNOSTI – VYHODNOCENÍ

- **Denní konzultace uč.** – návaznost výchovně vzdělávací práce

- **Průběžné pozorování**

Zaznamenávání individuálních projevů dětí, co ho zajímá, čemu se vyhýbá, komunikace s ostatními dětmi, dospělými, (konzultace s druhou uč.)

- **Týdenní vyhodnocování (záznamy v TVP)**

- vhodnost a přiměřená náročnost plněného úkolu
- využití metod a různých forem práce při plnění úkolů (respektování individuálních zvláštností dětí)
- zda úkol zvládla většina dětí (všímat si projevu dětí – jak se zapojují, jak reagují,...)
- zda se objevila rizika

- zda je vhodné se k danému tématu, úkolu ještě vracet
- **Pololetní vyhodnocování**
  - plnění ročního plánu práce
  - soulad třídního vzdělávacího programu s požadavky RVP PV
  - spolupráce s rodiči za uplynulé pololetí, co by se mělo zlepšit
  - spolupráce se ZŠ
  - plnění plánovaných akcí
  - systém plánování výchovné práce
  - vyhodnocení vzdělávacího přínosu (zda a v jaké míře byly naplněny vzděl. cíle – co děti získaly, co se naučily)
  - čeho jsme dosáhli, co nového jsme vyzkoušeli, co jsme nezrealizovali, čeho jsme nedosáhli, co příště udělat jinak, změnit?

7.4. ČASOVÝ PLÁN

- Hodnocení konkrétních činností, výsledků hry jedince či skupiny provádí učitelka společně s dětmi
průběžně
- Podmínky a kvalita výsledků práce v rámci třídy hodnotí učitelky
průběžně
- Hodnocení dětí i celé skupiny, individuální rozvoj a relativní posun dítěte provádí učitelky (záznamy o dětech)
leden, červen
- Hodnocení učitelky provádí vedoucí MŠ na základě hospitací a pedagogických porad
průběžně
- Sebehodnocení provádí učitelky rozborem své práce
průběžně
- Evaluace integrovaných bloků, jeho průběhu a výsledků provádí učitelky
leden, červen
- Kontrolu třídní dokumentace provádí vedoucí MŠ
týdně
- Kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu provádí vedoucí MŠ a učitelka na pedagogických poradách
dle plánu pedagog. porad

- Věcné a psychosociální podmínky hodnotí vedoucí MŠ a učitelka
průběžně
- Spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy zjišťují učitelky dotazníkem, rozhovorem s rodiči
průběžně, 1x ročně
- Vyhodnocení vzdělávacího obsahu ŠVP provádí učitelky
závěr roku
- Evaluaci školního programu a vyhodnocení vzdělávacího obsahu provádí učitelky a vedoucí MŠ
závěr roku

Přílohy:

Příloha č. 1 (Rozvíjené kompetence v MŠ)

Kompetence k učení:

Pokud se dítěti dostane uznání, učí se s chutí.

Získanou zkušenost uplatňovat v praktických situacích a v dalším učení.

Odhadnout své síly, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.

Soustředěně pozorovat, zkoumat, objevovat, všímat si souvislosti při užívání jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

Učit se nejen spontánně, ale i cíleně.

Zpřesňovat početní představy.

Klást otázky a hledat na ně odpovědi, aktivně si všímat, co se kolem něho děje.

Poznávat, že se může mnohému naučit, radovat se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

Učit se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředit se na činnost, zadanou práci dokončit.

Kompetence k řešení problémů:

Řešit problémy, na které stačí, známé a opakující se situace řešit samostatně.

Všímat si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalším problémů a situací.

Řešit problémy, na které stačí, známé a opakující se situace snažit řešit samostatně.

Zpřesňovat si početní představy, užívat číselných a matematických pojmů.

Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívat logických postupů, pochopit jednoduché algoritmy.

Kompetence komunikativní:

Dokázat se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými).

Domlouvat se gesty i slovy, rozlišovat některé symboly.

Průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu a aktivně ji používat k dokonalejší komunikaci s okolím.

Hovořit ve vhodně formulovaných větách, samostatně se vyjadřovat.

V běžných situacích komunikovat bez zábran a ostychu, chápat že být komunikativní a vstřícné je výhodou.

Ovládat řeč, hovořit ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřovat své myšlenky, rozumí slyšenému.

Kompetence sociální a personální:

Samostatně se rozhodovat o svých činnostech, umět si vytvořit svůj názor.

Dětským způsobem projevoval citlivost a ohleduplnost k druhým, rozpoznat nevhodné chování.

Samostatně rozhodovat o svých činnostech, umět si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

Uvědomovat si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
Dokázat se prosadit, ale i podřídit ve skupině, domlouvat se a spolupracovat.

Kompetence činnostní a občanské:

Chápat, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

Svoje činnosti a hry se učit plánovat, organizovat a vyhodnocovat.

Dokázat rozpoznat svoje silné stránky a poznávat slabé stránky.

Zajímat se o druhé i o to, co se kolem děje, být otevřené k aktuálnímu dění.

Mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami.

Spoluvytvářet pravidla společného soužití mezi vrstevníky, potřebu je zachovávat.

Vědět, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomovat si, že se svým chováním na něm podílí.

Příloha č. 2 (Rozvoj gramotností v MŠ)

Rozvoj gramotností v předškolním věku dítěte:

Gramotnost je výsledek vzdělávací činnosti, je to komplex dovedností, vědomostí, návyků a postojů k určité oblasti vědy a kultury.

„Gramotnost – dovednost jedince číst, psát a počítat získávaná obvykle v počátečních ročních školní docházky. V předškolním vzdělávání hovoříme o tzv. **Pregramotnosti** – neboli rozvoji gramotnostních dovedností v předškolním věku, tzn. počáteční rozvoj jednotlivých dovedností, tvořících základy gramotností.

V předškolním věku rozvíjíme tyto gramotnosti:

1. Gramotnost předčtenářská
2. Gramotnost předmatematická
3. Gramotnost přírodovědná

Rozvoj předčtenářské gramotnosti dětí v předškolním věku:

Základním obsahem předčtenářské gramotnosti je dovednost číst a psát, přidružená je pak dovednost počítat. To jsou základní dovednosti pro lidské bytí.

Formy pedagogické práce pro rozvoj předčtenářské gramotnosti:

- učení příkladem, prožitkem
- upevňování opakovaním, tématicky zaměřené činnosti, projekty
- rituály, motivace, kulturní aktivity pro děti – divadlo, oslavy významných dní a svátků
- vystoupení dětí na kulturních akcích – besídky, Vítání občánků, školní akce, akce pořádané zřizovatelem, místními spolky
- logopedická prevence pod vedením logopedického asistenta, logopedické chvílky v ranním kruhu
- dramatizace, improvizace
- volné a didaktické hry
- výtvarné, hudební, pohybové a komunikační činnosti
- pravidla určená na začátku školního roku

Metody práce a efektivita rozvoje dovedností a schopností pro předčtenářskou gramotnost:

Oblast rozvoje	Metody práce	Efektivita rozvoje
Paměť	Dramatizace; divadlo; básničky; říkanky; písničky; hádanky; jazykolamy; hry na zapamatování textu; kimova hra; práce s obrázkem; dějová posloupnost podle slyšeného; převyprávění pohádky; úkoly pro zapamatování; hudebně pohybové	Individuální; všeobecně kladně hodnocené; nutnost opakování pro zapamatování a motivace

	aktivity; lidová říkadla a popěvky; spojení obrázku s pohybem; pracovní listy	
Sluch	Poslech; zpěv; recitace; sladění pohybu s rytmem nebo slovem; četba; dovyprávění příběhu; hádanky; vytleskávání a rytmižace slabik; rýmovaná slova; zvukové hry a chrastítka; sluchové pexeso; rytmické a hudební nástroje; poslech CD; hry se zvuky a hlasy kamarádů	Problém slyšet samohlásku a koncové písmeno; rytmižace kladně hodnocená
Zrak	Obrázky; posloupnost děje; prohlížení knížek; didaktické hry a pomůcky; puzzle, mozaiky; pexeso; domino; společenské a stolní hry; pracovní listy; rozlišování barev a tvarů; přiřazování; hračky a pomůcky	Málo rozvinutá fantazie a představivost u dětí
Řeč	Jazykolamy; dramatizace; komunikace s učitelkou i mezi dětmi; básničky; říkanky; písničky; ozvěna; četba a převyprávění; procvičování mluvidel v rámci; kladení otázek; rytmižace; logopedické prevence; skládání posloupnosti děje a převyprávění; malované čtení; pantomima; sebehodnocení; dokončení příběhu	Velký výskyt vad řeči; děti baví dramatizace; komunikace dětí podle rodinného zázemí
Hmat	Kimova hra; přírodní materiály a pomůcky; stavebnice; kostky; hmatové hry – osahání teplého, studeného, píchavého, navlékání korálků; modelování	Kladné; děti jsou zaujaté a činnosti je baví, rádi zkoumají; individuálně podle vyvinutého citu
Grafomotorika a jemná motorika	Hry; pohyb spojený s pohádkou, příběhem, písní; prstová cvičení; pohybová cvičení; rytmižace; cvičení a manipulace s pomůckami; kreslení; zatloukání; pracovní listy; uvolňování ruky; stříhání, mačkání papíru; skládání papíru, obrázků; přesypání; hry s kostkami	Individuální (více pozitivní rozvoj jemné motoriky u holek); špatný úchop tužky, který se špatně odbourává
Hrubá motorika a pohybové dovednosti	Tělocvičné chvílky; zdravotní cviky; pohyb a protažení spojený s říkankami, hudbou; hry na školní zahradě – volný pohyb a využívání pomůcek	Děti jsou zaujaté pro pohybové chvílky; je to individuální
Prostorová orientace	Obrázky; dějová posloupnost; pravo-levá orientace; pohybové hry; určování místa;	Problémy s pravo-levou orientací; děti jsou

	tělesná výchova; překážkové dráhy; stavebnice	zaujaté při pohybových hrách
--	--	---------------------------------

Rozvoj předmatematické gramotnosti dětí v předškolním věku:

Rozvíjení předmatematických představ v rámci předškolního vzdělávání spočívá zejména ve vytváření rozmanité vzdělávací nabídky a poskytnutí dostatku příležitostí k rozvíjení mnoha schopností a dovedností a k získávání potřebných vědomostí, které jsou posléze předpokladem ke zvládnutí učiva matematiky, a tím i vytváření kladného vztahu k matematice.

Předmatematické představy prolínají téměř všemi aktivitami v průběhu celého dne pobytu dětí v MŠ, váží se jak na běžný život dítěte, tak na ostatní činnosti, např. jazykové, tělesné, estetické apod. Děti v mateřské škole připravujeme na školní matematiku cíleně prostřednictvím hry i každodenních činností neplánovaných např. při pozorování objektů a předmětů při pobytu venku, ale také cíleně didakticky zaměřených.

V souladu s RVP PV sledujeme následující okruhy, které by dítě mělo zvládnout:

1. Vytvářet představy (o tvarech, polohách, počtu...) na základě poslechu a dále je uchovávat, umět si je na určitý podnět vybavovat, upravovat, zpracovávat.
2. Vyjadřovat své představy pohybem, graficky, slovem, případně smíšenou formou.
3. U dějů vnímat jejich souvislost i následnost, prostor, ve kterém se děje odehrávají včetně prostorových vztahů mezi objekty a jejich změnami.
4. Rozlišovat mezi důležitým (vzhledem k podmínce, kritériu) a nepodstatným, rozlišovat mezi možným a jistým (tedy i mohu a musím nebo nesmím), vyhodnocovat, co je pravda/nepravda (správně/nesprávně), chápat negaci individuálních jednoduchých výroků.
5. Registrovat závislosti a pravidelnosti u pozorovaného nebo popsaného, hledat společné vlastnosti.
6. Chápat číslo (přirozené) ve všech jeho rolích (např. počet, jméno), chápat alespoň omezeně kontexty, v nichž se číslo může vyskytovat.
7. Zaregistrovat vyjádření kvantity (určité i neurčité) v proudu řeči v různých jazykových podobách, umět porovnat množství i počet objektů vhodnými způsoby.
8. Rozumět otázkám a umět odlišovat různé otázky.

9. Odpovídat na vybrané otázky se snahou o co nejúplnější informaci.
10. Respektovat v různých aktivitách zadané podmínky, pokyny (návod, instrukci) včetně pochopení role sloves se zápornkou a kvantifikátorů.
11. Vnímat dva objekty současně a rozumět vybraným vztahům mezi nimi, chápat vztah celku a jeho částí, objevovat strukturu celku a funkce částí.
12. Zvládat výchozí metody řešení (přiřazování – všechny typy, porovnávání – všechny typy, hierarchizace, třídění – všechny podoby, metoda výběru, vylučovací metoda, ostré lineární uspořádání všech typů vztahů, uvažování, usuzování, určení počtu objektů různými způsoby, vytvoření potřebného modelu atd.).

Ve vzdělávání v naší MŠ se zaměříme na rozvíjení těchto schopností a dovedností, které tvoří základa

d tzv. předčíselných představ, na jejichž podkladě se budují číselné představy:

Metody práce a efektivita rozvoje dovedností a schopností pro předmatematickou gramotnost:

Oblast rozvoje	Metody práce	Efektivita rozvoje
Motorika	Manipulace s předměty, vnímání jejich velikosti, hmotnosti, tvaru a množství, schopnost pohybovat se	Rozvoj hrubé motoriky při hrách s velkými kostkami, jemná motorika – konstruktivní stavebnice, Lego, Seva, Plus – Plus, Molekuly, šroubování, mozaiky.
Prostorové vnímání	Správně vnímat prostor, prostorové představy pojmy související s uspořádáním prostoru – nahoře, dole, vpředu, vzadu, vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, mezi, hned před, hned za, první, poslední, předposlední, prostřední. Práce na kruhu – každé dítě samostatně pracuje s šablonami, individuální opakování,	Posloupnost, postupnost, opakování
Vnímání času	Časová posloupnost, - co se stalo dříve, co později, s rozlišením příčin a následku, s předvídáním následného kroku.	Využití především obrázků, sestavování posloupnosti děje, využívat dětem známé

		situace z každodenního života
Úroveň rozvoje řeči	Porozumění slovům, jejich významu i jejich následné aktivní používání –Dítě potřebuje plně rozumět a v praktickém životě používat pojmy, které vedou k porovnávání, srovnávání a následně vytvoření představy množství, k abstraktnímu myšlení	Velký výskyt vad řeči. Vzor učitelka – dítě, vhodná komunikace, využívat názorné učení, rozvoj podpořit v první fázi obrázky, opakování + u nejstarších dětí bez pomoci obrázků.
Úroveň zrakového vnímání	Uvědomování si části a celku, rozlišování detailu – najdi rozdíly (4,5, 6, 7 – dle věku dětí) mezi stejnými obrázky, poloh předmětu, obrázků. Rozlišování velikosti předmětů, geometrických tvarů apod.	Individuální přístup, názornost, vhodné didaktické pomůcky, opakování
Úroveň sluchového vnímání	Vnímání rytmu – hra na Orffovy nástroje, zpěv, taneční hry, vytleskávání, rytmizace, sluchové hry, určování počtu slabik, šeptání, podupávání, apod.	Pohybové a taneční hry zařadit na závěr ranního cvičení, zpěv při každé vhodné příležitosti, rytmizování na kruhu

Předčíselné představy:

Předčíselné představy jsou předpokladem porozumění matematickým pojmům, symbolům a vztahům mezi nimi. V průběhu vývoje se v rámci základních matematických představ vytvářejí další myšlenkové postupy.

Dítě si osvojuje pravidla, podle kterých předměty porovnává, třídí, řadí. Porovnáváním si osvojuje pojmy typu stejně, méně, více. S uvědomováním si společných charakteristik předmětů se vytváří dovednost třídít – nejdříve podle barvy nebo vlastnosti, která je pro dítě zejména emocionálně zajímavá, později podle velikosti a tvaru. Přibližně do věku pěti let je dítě schopno třídít pouze podle jedné vlastnosti (většinou té, která je pro něj nápadnější a přitažlivější). Posléze si uvědomuje další třídící kritéria a je schopno tvořit skupiny podle více pravidel.

Postupně porovnává a řadí i vícečetné soubory, např. seřadit podle velikosti (prvky od nejmenšího po největší a obráceně), podle odstínu barvy (od nejsvětějšího po nejtmavší), množství apod.

Číselné představy zahrnují určování množství, chápání číselné řady (nejen její jmenování, ale pochopení hodnoty, množství), číselných operací. Rozvoj finanční gramotnosti dětí v předškolním věku:

Aby si děti správně osvojily finanční gramotnost, která je životní nutností, je důležité začít již v předškolním věku. Děti potřebují získávat jasnou představu o tom, jak se peníze získávají a jak se s nimi správně zachází. Nelze očekávat, že si děti finanční gramotnost osvojí samy od sebe. Finanční gramotnost je stejně jako slušné chování a zdravý životní styl nezbytnou součástí dnešní výchovy. Nejlépe funguje příklad rodičů, ale i v MŠ je velké množství příležitostí, kdy si děti nenásilnou formou osvojují tyto základy finanční gramotnosti. K tomu vybízí zejména námětové hry, poslech vhodných pohádek a příběhů a společné rozhovory.

Z námětových her jsou to například:

- NH „ Na obchod “, kde si děti uvědomují, že za zboží se musí zaplatit
- NH „ Povolání “, kde každý je za svou práci odměněn
- NH „ Na ZOO „, na vstup děti musí mít koupenou vstupenku
- NH „ Na divadlo “ koupě lístku na představení

Využíváme situační a prožitkové učení – volíme jednoduché nákupy v místní prodejně – např. nákup zubní pasty k čištění zoubků v MŠ, aby děti věděly, že za každé zboží se platí.

Při cestě do divadla si děti uvědomují, že k cestování hromadnou dopravou je nutné koupit jízdenky.

Rozvoj přírodovědné gramotnosti dětí v předškolním věku:

V souladu s RVP PV sledujeme následující okruhy, které by dítě mělo zvládnout:

1. Dítě si aktivně na zkušební úrovni a v souladu s jeho psychomotorickým rozvojem osvojuje a používá základní prvky pojmového systému přírodních věd, popisující okolní prostředí:

- pojmy popisující okolní objekty (např. voda, vzduch, rostlina, zvíře, země-půda, nádoba, sůl, světlo, magnet, baterie)
- pojmy popisující vlastnosti objektů (např. jejich barevnost, skupenství (kapalina, plyn, pevná látka), základní tvary (trojúhelník, obdélník, čtverec), teplotu (teplý, studený), délku (vyšší, nižší), objem (velký, malý), hmotnost (těžký, lehký), sílu (silný, slabý))
- pojmy popisující okolní jevy a procesy (např. hoření), místo (kde se nacházíme – ve třídě, doma, ve školce, u stolu), čas (dnes, včera, zítra, ráno, večer), pád (pohyb), rychlost (rychlejší než, pomalejší než), změna barvy, (zmodralo, zčervenalo, apod.), změna teploty (teplejší než, studenější než), plavání, zvuk (poslouchání různých zvuků)

2. Dítě si aktivně v souladu s jeho psychomotorickým rozvojem osvojuje metody přírodních věd:

- provádí jednoduchá pozorování (čirost, barevnost včetně změny odstínů, změny teploty)
- provádí jednoduchá experimentování (např. nalije, ponoří, upustí, míchá, mísí, rozpouští)
- provádí jednoduchá vyvozování závěrů za významné nápomoci učitelky (zmrzne, rozpustí se, odpaří se, klesá)
- pokládá otázky – jednoduše formuluje problém (proč to zmrzlo, proč se to rozpustilo, proč rozkvetlo, proč změnilo barvu, proč se potápí, proč plave)

3. Dítě si aktivně osvojuje a používá interakce přírodovědného pozorování s dalšími obory lidského poznání:

- používá základní znalosti pro řešení nejjednodušších běžných životních situacích, které ho obklopují (např. brání pádů předmětů z výšky, nesahá na horké, nepřelije nádobu)
- používá osvojené nejjednodušší pojmy v běžné komunikaci s dospělými i vrstevníky (hoří, plave, potápí se, odpařuje se, klesá, stoupá, hýbe se, nehýbe se)
- vytváří si díky pozorování okolního přírodního prostředí pozitivní vztah k němu (neničí ho, váží si ho, lépe mu rozumí)

Příloha č. 3 (Se Sokolem do života)

SE SOKOLEM DO ŽIVOTA aneb Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky – pohybový program na posílení pohybové gramotnosti.

Projekt je určený pro děti od 3 do 6 let, je pod záštitou MŠMT a Svazem měst a obcí (SMOČR). V jeho rámci děti plní nejrůznější pohybové aktivity, rozvíjí své poznání a čekají je i některé netradiční aktivity.

Všechny úkoly v projektu jsou rozděleny do pěti oblastí:

- 1) Přirozená cvičení
- 2) Obratnost
- 3) Dovednosti s míčem
- 4) Rozvíjení poznání
- 5) Netradiční činnosti

První tři z těchto pěti oblastí jsou věnovány pohybovým dovednostem, které mají za úkol rozvíjet u dětí základní pohyb jako takový. Díky těmto činnostem zjišťují, jak pracovat se svým tělem, jak koordinovat pohyby a zároveň zvyšují svoji tělesnou zdatnost.

Oblast, která se věnuje rozvíjení poznání, nabízí činnosti vhodné pro odpočinkové chvíle mezi cvičením či po něm.

Netradiční aktivity jsou vázány s ročními obdobími, děti tak poznávají, co se dá zažít v zimě nebo na podzim. Tyto činnosti jsou skupinovou záležitostí a zaberou více času, dávají proto příležitost uspořádat větší akci a zapojit do projektu i rodiče, sourozence nebo děti z jiné školky (jednoty) ve městě.

Každou z těchto oblastí reprezentuje zvířátko, podle kterého se děti mohou orientovat v jednotlivých úkolech. S kobyilkou Emilkou trénují základní pohybová cvičení, s opičkou Haničkou obratnost a s ježečkem Marečkem cvičí s míčem. Veverka Věruška je učí novým věcem a rozvíjí jejich poznání a s beruškou Danuškou zkouší netradiční činnosti.

Projekt je rozdělený do tří kategorií podle obtížnosti, aby vyhovoval růstu a vývoji dětí v předškolním věku. Konkrétně to jsou tyto věkové skupiny - nejmladší kategorie 3-4 roky, prostřední kategorie ve věku 4-5 let a nejstarší děti ve věku 5-6 let.

Každá věková kategorie má svůj pracovní materiál (Sešit 1,2,3), ve kterém jsou zahrnuté všechny výše popsané oblasti s přiměřeným počtem úkolů a náročností.

Zdravé pohybové aktivity:

Záměrem zdravých tělovýchovných aktivit je podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat fyzickou pohodu.

Zlepšovat tělesnou i pohybovou zdatnost a zdravotní kulturu.

Vést děti ke zvládnutí jednoduché organizace pohybových činností a zásad bezpečnosti při těchto aktivitách.

V naší mateřské škole jsme si pro oblast pohybových činností stanovili **tyto cíle**:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti ŠVP .
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, pohybových činnostech a jejich kvalitě.

Děti při cvičení vnímají radost z vlastní pohybové činnosti a využívají ji pro tělesnou a duševní pohodu, proto v mateřské škole volíme tyto formy a přístupy:

- Formy tělovýchovných chviliek a relaxačních aktivit v průběhu dne.
- Formy sportovních a pohybových her uvnitř MŠ i při pobytu venku.
- Formy řízených i individuálních tělovýchovných aktivit:
- Individuální přístup.
- Respektování věkových zvláštností a pohybových možností dětí.
- Respektování potřeb dítěte.

Do řízených zdravých pohybových činností budeme denně zařazovat tyto aktivity:

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.

Vzdělávací nabídka:

- Dechová gymnastika – nácvik prodlouženého nádechu a výdechu.
- Jóga pro děti a prvky jógy.
- Zdravé pohybové aktivity.
- Netradiční pohybové aktivity – cvičení na velkých míčích, dětský aerobik.
- Turistické vycházky.
- Sportovní aktivity na školní zahradě.
- Sportovní aktivity na Oranžovém hřišti.

Výchova ke zdraví RVP PV formuluje jako jednu z klíčových kompetencí (kompetence činností a občanské) schopnost dítěte ukončující předškolní vzdělávání dbát na osobní zdraví a chovat se odpovědně s ohledem na své zdraví.

Dílčí vzdělávací cíle uvádějí, že pedagog u dítěte podporuje osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a také vytváření životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu. **Zdraví** patří k nejvýznamnějším hodnotám života každého člověka. Zdravý životní styl je jeden z determinantů zdraví. Zahrnuje zdravou výživu, tělesnou aktivitu a duševní hygienu. Součástí je také prevence zdraví a úrazů. Výchova ke zdraví je efektivní, pokud jde o činnost systematickou a soustavnou, cílenou do oblasti zdravotní,

psychické, sociální, a založenou na osobní účasti každého člověka. Cílem výchovy ke zdraví je, aby každý jedinec v jakémkoliv věku pečoval o své zdraví. Právě v předškolním věku si děti nejnázne osvojí návyky, dovednosti a chování podporující zdraví. V naší MŠ děti seznamujeme s preventivními programy Zdravá pětka, Se Sokolem do života.

Péče o zdraví dětí v předškolním věku probíhá ve spolupráci s rodinou.

MŠ dětem nabízí:

- dechová cvičení – vedení dětí k péči o zdraví, včetně osobní hygieny a správných hygienických návyků.
- upozorňování na možnost nebezpečí úrazů – program prevence úrazů v ZŠ.
- prevence nemocí: čističky, častý pobyt venku.

Tělesné aktivity podporující zdravý životní styl v MŠ (pohyb jako součást péče o zdraví):

- ranní cvičení, tělovýchovné chvilky, podpora spontánních pohybových aktivit.
- zdravotní cviky, cviky na podporu správného držení těla – dětská jóga.
- Zdravá výživa je zajištěna ve spolupráci s kuchyní naší MŠ.

Naším záměrem je:

- seznamovat děti s tím, co je zdraví prospěšné a jaké důsledky na zdraví má nezdravé stravování, uvědomělé preferování racionální výživy (pyramida zdravé výživy).
- každodenní nabídka čerstvé zeleniny a ovoce, její zařazování do jídelníčku.
- eliminovat používání potravin s prodlouženou trvanlivostí, uzeniny, omezit slazení nápojů.

Častěji zařazovat bezmasá jídla a nahradit je zeleninovými. Nabízet dětem tmavé a celozrnné pečivo, ovocné čaje.

- upřednostnit především luštěniny, drůbeží, sójové, rybí maso a zeleninová jídla a saláty.
- podporovat a dodržovat pitný režim, a to zejména u dětí, které nemají velkou potřebu pít.

Za tímto účelem dětem podávat zejména ovocné čaje, džusy a vitamínové nápoje, nabídnout neslazené pití. Děti mají k dispozici denně také nabídku čisté vody.

Vytváření kladného vztahu k životnímu prostředí – pomáhat dětem pochopit, že jsou součástí životního prostředí, v němž existuje mnoho vzájemných vztahů, a že ho svým chováním a postoji mohou spoluvytvářet a ovlivňovat.

- vytvářet u dětí základní hygienické a sociálně-kulturní návyky ve vztahu k životnímu prostředí, probouzíme kladný vztah k přírodě, k výtvarům lidské práce i k lidem samotným.
- učit děti pochopit správné a nesprávné chování člověka k životnímu prostředí (především k přírodě), smysl a důvod třídění odpadu.

Naším záměrem je:

- aby děti nabyly vlastní zkušeností s přijímáním určitých hodnot a poznatků emotivním způsobem, tzn. přímými zážitky:

- péče o školní zahradu, pěstitelské práce na záhonech.
- vytváření příjemného prostředí, péče o květiny, stromy a keře.
- péče o živočichy (šneky ve třídě, ptáky u krmítka).
- u dětí pěstovat chuť chránit přírodu i životní prostředí, ve kterém žijí, pozorováním živočichů na školní zahradě (veverky, ptáci, hmyz apod.)
- třídění odpadu, sběr papíru.

Příloha č.4 (Minimální preventivní program)

Minimální preventivní program

- 1. Charakteristika školy**
- 2. Informační zdroje**
- 3. Cíle**
- 4. Cílové skupiny**
- 5. Strategie a metody**
- 6. Personální zajištění prevence**
- 7. Spolupráce s ostatními organizacemi**
- 8. Závěr**

1. Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v klidné části obce, na okraji vesnice. Na budovu MŠ navazuje zahrada, v okolí školy je příroda – les, rybník, pole. Proto děti vedeme k úctě a ochraně a ke zdravému životnímu stylu.

Mateřská škola je dvoutřídní škola, je součástí základní školy. Každá má samostatnou budovu. V mateřské škole se nachází školní jídelna.

Škola nemůže bezprostředně odstraňovat vlivy zvenčí, ale může hledat cesty a snažit se ve své práci vést žáky k jiným, zdravějším životním postojům.

Učitelé a ostatní zaměstnanci v naší škole jsou součástí komunity složené také z dětí, zákonných zástupců a dalších příznivců školy. Všichni dohromady tvoří jeden tým, klade se veliký důraz na komunikaci mezi všemi stranami, dobré nastavení vztahů a vzájemnou dobrou informovanost o základním dění ve škole. Zaměstnanci komunikují s dětmi a žáky s respektujícím přístupem a velkou vnímavostí k jejich individuálním potřebám. Jsou ve své práci tvůrčí, nechávají se inspirovat dětmi a žáky samotnými a jsou otevření alternativním pedagogickým směrům, které ale nepřebírají automaticky.

Výhodou školy je menší rodinné prostředí, v němž se všichni dobře znají a případné negativní jevy tím mohou být velmi rychle odhaleny.

2. Informační zdroje

- *webová stránka:* <http://www.zslesonice.cz/>
- *schránka důvěry:* umístěna v šatně, její obsah je průběžně kontrolován.
- *e-mailová adresa pro komunikaci mezi školou a rodiči:* zsmslesonice@seznam.cz
- *telefonická komunikace:* MŠ – 601 326 096, ZŠ – 601 326 095
- *konzultační hodiny pro zákonné zástupce:* dle domluvy
- *nástěnky s informacemi:* u vchodových dveří MŠ a v šatně dětí

3. Cíle

➤ **Mateřská škola:**

- zvyšovat odolnost dětí vůči společensky nežádoucím jevům
- učit děti rozpoznat společensky nežádoucí jevy a nepodlehnout jim, pokud se s nimi v budoucnu setkají
- naplňovat kompetence podpory zdraví a zdravého způsobu života
- navozovat atmosféru důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, zákonnými zástupci a zaměstnanci školy
- navozovat příznivé klima školy, třídy
- ve výchově ke zdravému životnímu stylu podněcovat děti k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí
- posilovat duševní odolnost dětí vůči stresu a negativním zážitkům
- minimalizovat výskyt sociálně patologických jevů
- vytvářet pozitivní motivaci pro zapojení dětí do školních i mimoškolních aktivit
- poskytovat poradenské služby zákonným zástupcům a pedagogům
- podporovat další vzdělávání učitelů v oblasti prevence
- analyzovat jedince, rodinu, která potřebuje pomoc v krátkodobém plánování
- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat
specifika třídy a potřeby jedince
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor
k individuálním činnostem
- rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky
- pořádat pravidelné setkávání učitelek za účelem stálého a včasného monitorování
klimatu tříd a zjišťování problémů k řešení
- provádět výměnu zkušeností mezi pedagogy vycházejících z praxe a dalšího
vzdělávání

Zdravý životní styl, ekologie

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne...V rámci ranních kruhů, dopoledních vycházek, rozhovory a hry na rozvíjení poznání o člověku a jeho okolí
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu, pohádkové příběhy zaměřené na prevenci a ochranu svého zdraví -Princezna Cukrovánka, Líný princ.....potřeba sportování, pohybové aktivity
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí, ekologii, poznávání přírody a následné výtvarné využití přírodnin, péče o zahradu školy, staráme se o zvěř a rostliny, atd.

Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu

- Předcházet šikaně, jejím projevům
- Předcházet projevům xenofobie, rasismu
- Upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- Pěstovat úctu k životu
- Posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- Podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- Účinně a profesionálně postupovat při poznání šikany
- Pozitivním přístupem motivovat děti ke zdravému sebevědomí
- Učit děti se samostatně rozhodovat, otevřeně říkat svůj názor, být tolerantní
- Probudit v dětech zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety, atd.)
- Navodit na půdě školy bezpečnou a důvěrnou atmosféru
- Pohádkami o Smolíčkovi, Budulínkovi- učit děti vyvarovat se kontaktu s neznámými lidmi
- Podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- Aktivizovat děti k pravidelným sportovním a pohybovým činnostem
- Pohádkovou formou dětem přiblížit představu o tom, co je droga – co vše je drogou, co způsobuje a proč ji lidé berou – pohádky...O opičím království – škodlivost kouření a alkoholu, Dubeček a puntíkaté slunce

Mít zájem o pravidelné činnosti mimo školu – spolupráce s rodiči, ZŠ, jinými organizacemi

4. Cílové skupiny

- Všechny děti MŠ

Zvláště je třeba se zaměřit na:

- děti se zdravotními problémy
- děti se specifickými vzdělávacími potřebami

- děti, které rizikové chování vykazují
- děti s odlišnou etnickou příslušností

5. Strategie a metody

➤ Mateřská škola:

- ranní kruh – možnost povědět o svých problémech
- zařazování her pro osobnostní a sociální rozvoj dítěte
- využití výukového tématu k výchovnému působení
- vytváření pravidel
- podpora sebedůvěry, samostatnosti, sebejistoty
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit

6. Personální zajištění prevence

➤ Učitelé

Věnují se v rámci své výuky rozvoji kompetencí dětí/žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku dětí/žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Vedoucí učitelka MŠ a další učitelky jsou v kontaktu se zákonnými zástupci dětí prostřednictvím pravidelných či jednorázových konzultací a dalších možností komunikace (e-mail, mobil). Učitelé se podílí na zpracování a realizaci programu prevence sociálně patologických jevů a zpracovávají zprávy o dětech pro odborníky a sociální pracovníky.

➤ Ředitelka školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

7. Spolupráce s ostatními organizacemi

Škola spolupracuje s PPP Mor. Budějovice, SPC Jihlava, OSPOD Mor. Budějovice, Městskou policií Mor. Budějovice, Policií ČR, okolními základními a mateřskými školami a s místními organizacemi a sdruženími (OÚ Lesonice, TJ Lesonice, SDH Lesonice, MS Lesonice, místní knihovna, klub seniorek Lesonice). Škola bude podporovat jiné organizace, které se zabývají mimoškolní činností dětí a spolupracovat s nimi. Po dohodě poskytne prostory těmto organizacím pro práci s dětmi. Bude propagovat jejich činnost a informovat žáky o akcích.

8. Závěr

Dosavadní zkušenosti s minimálním preventivním programem, ale zejména pozitivní odezva dětí/žáků a zákonných zástupců na tento program ukazují, že nabízené aktivity jsou vesměs voleny vhodně, že skýtají dostatečně široký záběr v různorodých oblastech. Program se stal nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu naší školy a pomáhá tak vytvářet příznivé prostředí pro všechny, kteří ve škole pracují.

Příloha č.5 (Plán logopedické prevence)

Plán logopedické prevence

**„Pověz mi a poslouchej, ničeho se nelekej,
všechno hravě zvládneme, správně mluvit budeme.“**

Základní škola a mateřská škola Lesonice, Lesonice 1, 67544

Logopedickou péčí v mateřské škole se zaměřujeme především na:

- podporu přirozeného rozvoje komunikačních schopností a dovedností u dětí v předškolním věku a mladším školním věku
- na prevenci vzniku poruch řeči
- na prevenci vzniku čtenářských obtíží

Naše cíle:

- předcházet nesprávnému vývoji řeči a případnému odkladu školní docházky z důvodu špatné výslovnosti nebo opožděného vývoje řeči.
- zajištění materiálních podmínek, tak aby byla pro děti práce atraktivní, zábavná a účelná. Jedná o doplnění metodického materiálu, odborné a dětské literatury, didaktických pomůcek a pomůcek pro rozvoj jemné i hrubé motoriky.
- navázat spolupráci s logopedem nebo speciálním pedagogem
- získat rodiče pro aktivní spolupráci

Ve třídě MŠ probíhají kolektivní logopedická cvičení, která jsou tematicky motivovaná dle tematických bloků z ŠVP MŠ. Zařazují se průběžně během dne dle aktuálních možností a jsou přiměřené věku dětí.

Zaměřují se na:

- PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ
- ROZVOJ MOTORIKY
- ROZVOJ SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

PRŮPRAVNÁ CVIČENÍ

- **Dechová cvičení** - cvičení nádechu, výdechu, usměrňování dechového proudu, cvičení dechové výdrže, cvičení hospodaření s dechem
- **Fonační cvičení** - napodobování zvuků a hlasů zvířat, věcí, pohádkových postav..., říkadla spojená s pohybem, cvičení různé intenzity hlasu, vyslovování skupin slov na jeden výdech, důraz na měkký hlasový začátek

- **Artikulační cvičení** - cvičení na polohování a pohyblivost jazyka, rtů, tváří, čelistí, cvičení pohyblivosti měkkého patra, cvičení mimického svalstva

ROZVOJ MOTORIKY

- **Cvičení hrubé motoriky** - správné držení těla, lokomoční činnosti (chůze, běh, skákání, přelézání....) zaměřené na rychlost a přesnost pohybů, napodobování pohybových celků, základní gymnastika, protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení
- **Cvičení jemné motoriky** - sebeobslužné činnosti, manipulace s drobnými předměty a materiálem, prstová cvičení
- **Grafomotorika** - pohyby vedené z ramenního kloubu, "psaní a kreslení" bez grafického náčiní (malování prstem do barvy, písku, mouky....) zaznamenávání pohybu grafickým materiálem (malování, kreslení, pracovní listy)

ROZVOJ SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

- **Sluchová percepce** - opakování slov, přesné opakování jednoduché věty, reakce na signál, rozvíjení verbální paměti, rozlišování zvuků, rozlišování délky, výšky a intenzity, sluchové pexeso, smyslové hry (hledej budík, indiánská, tichá pošta, anděl a čert.....) doplňování nedokončených slov, tvoření rýmu, určování první slabiky a hlásky
- **Zraková percepce** - nápodoba pohybů těla, mimiky i mluvidel, vyhledávání obrázků, orientace na stránce, spojování teček, doplňování řady předmětů nebo tvarů, Kimovy hry, smyslové hry (na čápa, na detektiva, kdo chybí...), řazení obrázků podle časové nebo dějové posloupnosti)
- **Rozvíjení rytmických schopností** - rytmizace jména, slov, říkanek, hra na tělo, na ozvěnu, hra na rytmické nástroje, skládání kostek, spojení říkadel s pohyby celého těla nebo chůzí
- **Rozvíjení rozumových schopností** - rozlišování barev, geometrických tvarů, vytváření číselné řady, porovnávání, rozlišování prostorových vztahů (nahore, dole, vpravo, vlevo, první, poslední...), rozlišování časových vztahů, hádanky, pojmenovávání obrázků, popis činností, vytváření asociací, vyprávění zážitků.

Přehled napodobovaných hlásek a příklady souvisejících činností v jednotlivých měsících

Září

A, O, U, E, i, Au, Ou

- ústa jako velké jablko ÁÁÁ, zíváme ÁÁÁ, vzdycháme ÁCH, loučení PAPA
- ústa na švestku O, dívíme se ÓÓ, naříkáme ÓCH
- ústa na borůvku U, auto TÚ, Ježek UF
- ústa jako melounek E, dívíme se JÉ
- smějeme se co nejvíce Í, oslík ÍÁ, ptáček PÍ
- bolí AU, AU
- dívíme se OUHA, bolí OUVEJ

- poskytování správného vzoru
- popis kamaráda
- hmatové pexeso
- jednoduchá říkadla
- hra na lékaře
- sebeobslužné činnosti....

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Říjen

M, B, P, F, V

- stisknout rty, přidat hlas, vypustit zvuk - MMMM, koza MÉ
- nádech, stisknutí rtů a prudký výdech B, ovečka BÉ, strašidlo BU, BU
- nádech, stisknutí rtů a slabý výdech (šeptáme) P
- máváme PÁ, myslivec PIF PAF, ptáček PIPI
- foukáme FA, FE, FO, FU,FI, FÚÚ, FÍÍ, lékáme BAF
- koušeme se do dolního rtu, žába KVÁ, žabák KVÁK
- pití z hrnku, pití slámkou
- foukání do vatových chomáčků
- jednoduché hádanky (na pískovišti je písek nebo voda?)
- porovnávání velikosti (ovoce)

- rozvoj slovní zásoby (Jaké je jablko? - červené, malé, velké, kulaté, sladké...)

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Listopad

T, D, N, Ť, Ď, Ň, J

- lepíme jazyk na horní zuby, odlepíme a vypustíme vzduch malý traktor TTTT, troubíme TŮ
- velký traktor DDD, miminko brouká DADA, dudák dudá DUDU
- jazyk za horní řezáky, úsměv, vypuštění zvuku NONONO, NANANA, NENENE, NYNYNY
- ptáček PÍP, hodiny TIK,
- miminko žvatlá DIDIDI, ĎAĎAĎA, NININI, ŇUŇUŇU, MŇAM
- usmíváme se ÍA, ÍE, AJAJAJ, OJOJOJ, koukáme JUK
- skládání obrázků podle posloupnosti děje
- co je opačně? (řekni, co je malé, co je velké, co je tvrdé, co je měkké...)
- co patří k sobě? (hrnec + poklička, zámek + klíč, pasta + kartáček)
- zdobňování slov - košťátko, koťátko, háďátko, štěňátko, lodička, hruštička

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Prosinec

K, G, CH, H

- masírování jazyka prstíky, stlačování jazyka prstem
- slepička KOKOKO, kohout KYKYKY
- husa GAGA, vodník GEGEGE, fotbal GÓL
- dýchání do dlaní šeptání (CHCH), smějeme se CHACHA, CHECHE, CHICHI
- ohmatáváme krk, vlak jede v tunelu HŮŮŮ, sova houká HŮŮ, pejsek HAF, koník HI, HI
- kloktání vody
- vymýšlíme (příběh k obrázku)
- hra Mikuláš řekl (obdoba Kuba řekl)
- plnění jednoduchých příkazů (prosím přines papír a zasuň židličku ...)

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Leden

C, S, Z

- správné postavení mluvidel - mírný úsměv, zoubky lehce k sobě, jazyk za dolní zuby - papíňák ostře TSTS, děláme cvrčka CCCCC, zvoneček CINK, vlk zuby CVAK, prodlužovat CCCSSSS
- správné postavení mluvidel - široký úsměv, zoubky lehce k sobě, jazyk za dolní zuby (nevysouvat!) - husa SSSS, had SSSS
- správné postavení mluvidel - široký úsměv, zoubky lehce k sobě, jazyk za dolní zuby, sáhneme na krk, přidáme hlas - moucha ZZZZZ
- analýza a syntéza řeči - roční období - (učitel řekne zmrzlina - dítě řekne zmrzlinu lížu v létě, učitel řekne sánky - dítě řekne na sánkách jezdím v zimě)
- rytmizace říkanek, pochodování do rytmu (motivace např. Tři králové)

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Únor

Č, Š, Ž

- zoubky k sobě, špulit ústa jako na foukání, jazyk mírně vzad a vzhůru voláme šeptem na kočičku ČIČIČI
- našpulit ústa, jazyk lehce za horní dásní - vláček ŠŠŠ
- zoubky k sobě, špulit ústa jako na foukání, čmelák BŽŽŽŽ
- Božena má běžky, už nechodí pěšky - povídání o zimních sportech a kreslení stop po bruslích, lyžích
- hra na spícího medvídka, kterého vzbudí jen určité písmenko např. Š, (učitel říká voda, tráva, led - medvídci spí, šiška - medvídci se probudí)

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Březen

procvičování C, S, Z, Č, Š, Ž

- básničky, říkadla
- hra na Ozvěnu - děti opakují řady slov vztahující se k procvičované hlásce
- chápání prostorových vztahů - hra na školu se židlí (postav se za židli, obejdi židli, skoč ze židle, dej pravou ruku na židli...)
- skákání (panáka, přes kameny... -
Žabák žabce ukáže,
jak už skákat dokáže.
Žabka skáče ještě výš,
žabáku, teď uvidíš!
- počítání s hrací kostkou
- rozfoukávání barevných skvrn brčkem

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Duben

L

- ústa otevřená co nejvíce, špičku jazyka zvednout za horní řezáky, plácnutí jazykem dolů (fixovaná brada!) zpíváme LALALA, čertík BLALA, BLBL
- cvičení pohyblivosti jazyka s fixováním brady - plácání, ještěrka vrtí ocáskem, malíř pokojů, kladívko, houpačka
- melodie písniček LILI, LOLO,LELE,LULU
- rytmizace a počítání př. jedna lampa, druhá lampa, třetí lampa...
- přenášení papírků brčkem
- práce s odpadovým materiálem
- smyslové hry
- obtahování podle vzoru

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Květen

R

- otevřená ústa, zuby u sebe, špičku jazyka zvedneme za horní zuby, okraje jazyka tisknout k hornímu patru, napodobíme zvuk malého traktoru TTTTT (fixovaná brada), velkého traktoru DDDD, srazili se TDC,TDC,TDC. Traktor jede po rovince TTT, do kopečka TDTDTD, z kopečka TDNTDNTDN.
- artikulační cvičení - psík pije, lízáme lízátko, jazyk jde na procházku rychlé zasouvání a vysouvání, prskání jako koník (uvolnění a rozkmitání rtů), jedeme autem rychlé fdfdfd, bdbdbd, bdddd
- hádanky - vytváření i hádání
- opakování jednoduchého a složitého rytmu
- spojování teček
- maňáskové divadlo
- přednes a zpěv na besídce pro maminky

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Červen

Ř

- našpulit ústa, zuby u sebe, špičku jazyka za horními zuby, šeptáme hlásku rrrrr (skupiny *tri, dri - tři, třída, tříška, třináct, dřív, dřina, dřívko ...*)
- artikulační cvičení - špulení rtů, posílání pusinek, cvakání zuby, foukání brčkem do vody, foukání do bublifuku, napodobování zvuků zvířat a dopravních prostředků
- cvičení akustické paměti - opakování rýmovaných veršů
- hra dobře dýchej a poslouchej - jakákoliv jednoduchá říkanka
  - (nádech) Žába leze do bezu, (g g u u g g u)
  - (nádech) já tam za ní polezu (g u g u g u u)
- hra na zrcadlo - dítě opakuje pohyb dospělého, jako by se dívalo do zrcadla
- jazykolamy
- Pověz, co slyšíš na začátku - Eva - slyšíš M nebo E ?

Další rozvoj motoriky, smyslového vnímání a rozumových schopností dle třídního vzdělávacího plánu zpracovaného podle ŠVP v souladu s RVP PV.

Dětem, které mají zpracovaný individuálně vzdělávací plán na základě závěrů z vyšetření odborným pracovníkem z pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického

centra nebo logopedickou ambulancí v rezortu zdravotnictví, se věnují se souhlasem zákonných zástupců učitelky, které splňují odbornou kvalifikaci logopedické asistentky.

ILP (individuální logopedická péče) probíhá dvakrát týdně po dobu přibližně 15 minut před zrcadlem. Pracujeme dle logopedem stanovených edukačních, resp. reedukačních postupů a cvičení u svěřených žáků. Délka logopedické péče u každého dítěte je vázána jak na individuální potřeby každého z nich, tak na konkrétní počet dětí ve třídě.